

К. П. Домусчиевъ

Презъ Рила къмъ Пиринъ

Гърцитѣ бѣха стигнали до *Якоруда* и *Бълицо*, голѣми български села въ южнитѣ поли на Рила. Хиляди бѣжанци бѣха покрили като мраве влажното Самоковско поле. Отдалечъ все още продължаваха да се точатъ дълги върволици хора; тукъ майка зарамчила на грѣбъ пеленаче, тамъ баща гологлавъ води дребенъ катъръ, натоваренъ съ каквото сколасалъ да вдигне; деца, старци — голи и боси бѣгаха, спасяваха се отъ грѣцкитѣ андарты . . .

Нашиятъ отредъ бѣ раздѣленъ на три колони. Въ лѣво отъ насъ едни се движеха презъ *Бѣльовския балканъ* къмъ *Чепинското корито*, въ дѣсно пъкъ други бързаха презъ *Кочериново* за *Горна Джумая*. Ние бѣхме насочени въ центъра презъ прохода *Демиръ-Кали*.

Всички бързаха да срещнатъ на удобно мѣсто врага и спасятъ родината . . .

Самоковското поле се свършваше и ние, следъ кратка почивка, трѣбваше да напустнемъ равнината и се изгубимъ изъ вълнититѣ и разбъркани дипли на очарователната Рила. Влизаме вече въ прохода. Свършва се и шосето. Оттукъ нататъкъ криволича само една камениста нѣма пжтека. Пжтуване съ кола е невъзможно. Въ дѣсно, при входа на прохода, надъ селото *Доспей*, се чернѣе предпланинска закржглена могила, наречена *Шиманова могила*, на върха на която, преданието